

Petras Stankevičius

Lietuvos pramonės transformacijos ir jų socialinės-ekonominės pasekmės
Transformations of Lithuanian industry and their social-economic
consequences

TURINYS

ĮVADAS.....	9
PREFACE	17
1. LIETUVOS PRAMONĖ IKI 1918 M.....	25
1.1. Pramonės ištakos ir raida Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje.....	25
1.2. Lietuvos pramonė carinės Rusijos okupacijos metais.....	31
1.3. Lietuvos pramonė Pirmojo pasaulinio karo metais.....	45
2. PRAMONĖS ATKŪRIMAS IR PLĖTRA TARPUKARIO	
LIETUVOJE.....	50
2.1. Ilgas ir sunkus kelias į nepriklausomybę.....	50
2.2. Lietuvos politinė, ekonominė ir socialinė būklė pirmaisiais atkurtos	
nepriklausomybės metais. Sąlygų ūkiui plėtoti sudarymas.....	64
2.3. Klaipėdos krašto prijungimas prie Lietuvos.....	74
2.4. 1929-1933 m. ekonominė krizė ir jos pasekmės.....	79
2.5. Atskirų pramonės šakų plėtra tarpukario Lietuvoje.....	85
2.6. Darbininkų socialinė padėtis. Nedarbas. Emigracija.....	107
3. PRAMONĖS TRANSFORMACIJOS 1940-1990 M.....	124
3.1. Politinė, ekonominė ir socialinė situacija Lietuvoje pirmosios	
sovietinės okupacijos ir Antrojo pasaulinio karo metais.....	124
3.2. Pramonės raida Lietuvos ekonomiką įtraukus į Sovietų Sąjungos	
ūkio kompleksą.....	155
3.2.1. <i>Karo metais sugriauto ūkio atkūrimas</i>	155
3.2.2. <i>Lietuvos ūkio industrializacija</i>	162
3.2.3. <i>Lietuvos ūkio industrializacijos pasekmės</i>	229
3.2.3.1. <i>Ūkio struktūros ir gyventojų užimtumo pokyčiai</i>	229
3.2.3.2. <i>Miestų plėtra ir regioninių pramonės centrų</i>	
<i>sukūrimas</i>	237

3.3. Darbo sąlygos, apmokėjimas ir skatinimas dirbti. Kultūrinių ir buitinių poreikių tenkinimas.....	244
3.3.1. Darbo sąlygos ir jų vertinimas ūkio industrializacijos laikotarpiu.....	244
3.3.2. Darbo apmokėjimo ir skatinimo vertinimas.....	255
3.3.3. Socialinio-psichologinio klimato ir darbuotojų kvalifikacijos vertinimas.....	262
3.3.4. Gamybinės buities sąlygų vertinimas.....	266
3.3.5. Kultūrinių ir buitinių sąlygų bei kitų socialinių poreikių tenkinimo vertinimas.....	270
3.3.6. Socialinė gerovė.....	272
4. PRAMONĖS RAIDA ATKŪRUS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ.....	282
4.1. Nepriklausomybės atkūrimo sunkumai ir ekonominės politikos krypčių formavimasis.....	282
4.1.1. Kelias į nepriklausomybės atkūrimą.....	282
4.1.2. Konfliktai ir nesutarimai atkūrus Lietuvos nepriklausomybę ...	286
4.1.3. Turto privatizavimas ir išlikusio nekilnojamojo turto grąžinimas	290
4.2. Ūkio struktūros pokyčiai nepriklausomybės metais.....	299
4.2.1. Bendrasis vidaus produktas.....	299
4.2.2. Pramonės veiklos rodikliai.....	304
4.2.3 Lietuvos pramonės nuosmukio priežastys.....	326
4.3. Lietuvos ekonominės transformacijos pasekmės.....	332
4.3.1. Gyventojų užimtumo pokyčiai.....	332
4.3.2. Nedarbas.....	336
4.3.3. Gyvenimo lygio pokyčiai. Skurdo problema.....	342
4.3.4. Visuomenės socialinė diferenciacija.....	349
4.3.5. Emigracija.....	362
4.3.6. Visuomenės požiūris į ekonominius ir socialinius pokyčius bei jų pasekmes Lietuvoje: lūkesčiai ir tikrovė.....	371
IŠVADOS.....	380
SUMMARY.....	390
LITERATŪRA.....	402

CONTENT

PREFACE.....	17
1. LITHUANIAN INDUSTRY BEFORE 1918	25
1.1. Sources and development of industry in the Grand Duchy of Lithuania.....	25
1.2. Lithuanian industry during the years of Czarist Russian occupation	31
1.3. Lithuanian industry during the years of the First World War	45
2. RESTORATION AND DEVELOPMENT OF INDUSTRY IN INTERWAR LITHUANIA	50
2.1. Long and complicated way to independence.....	50
2.2. Political, economical and social situation during the first years of restored independence in Lithuania. Formation of conditions for industrial development	64
2.3. Annexation of Klaipėda land to Lithuania.....	74
2.4. The Great Depression of 1929-1933 and its outcome.....	79
2.5. Development of different industrial sectors in interwar Lithuania	85
2.6. Social situation of workers. Unemployment. Emigration.....	107
3. TRANSFORMATIONS OF INDUSTRY IN 1940-1990.....	124
3.1. Political, economical and social situation in Lithuania during the years of the first Soviet occupation and the Second World War. Decline of economy.....	124
3.2. Industrial development after Lithuanian economy was included into the united Soviet Union economic system.....	155
3.2.1. <i>Restoration of economy ruined during years of war</i>	155
3.2.2. <i>Industrialization of Lithuanian economy</i>	162
3.2.3. <i>Outcome of the industrialization of Lithuanian economy</i>	229
3.2.3.1. <i>Changes of economic structure and employment</i>	229
3.2.3.2. <i>Growth of towns and creation of regional industrial centres</i>	237

3.3. Working conditions, payment and motivation, satisfaction of cultural and daily needs.....	244
3.3.1. <i>Working conditions and their evaluation during industrialization period</i>	244
3.3.2. <i>Evaluation of payment and motivation</i>	255
3.3.3. <i>Evaluation of social psychological climate and workers' qualification</i>	262
3.3.4. <i>Evaluation of conditions of industrial life</i>	266
3.3.5. <i>Evaluation of conditions of cultural life and satisfaction of other social needs</i>	270
3.3.6. <i>Social welfare</i>	272
4. DEVELOPMENT OF INDUSTRY AFTER THE RESTORATION OF INDEPENDENCE.....	282
4.1. Difficulties of the restoration of independence and formation of tendencies of economic policy.....	282
4.1.1. <i>Way to the restoration of independence</i>	282
4.1.2. <i>Conflicts and disagreements after the restoration of independence</i>	286
4.1.3. <i>Privatization of property and restitution of the remained property</i>	290
4.2. Changes of economical structure during the years of independence	299
4.2.1. <i>Gross domestic product</i>	299
4.2.2. <i>Indicators of industrial activity</i>	304
4.2.3 <i>Causes of recession of Lithuanian industry</i>	326
4.3. Outcome of the economic transformations.....	332
4.3.1. <i>Changes in inhabitants' employment</i>	332
4.3.2. <i>Unemployment</i>	336
4.3.3. <i>Changes of living standards. Problem of poverty</i>	342
4.3.4. <i>Social differentiation of society</i>	349
4.3.5. <i>Emigration</i>	362
4.3.6. <i>Attitude of the society towards economical and social changes and their outcome in Lithuania: expectations and reality</i>	371
CONCLUSIONS	370
SUMMARY.....	390
LITERATURE.....	402